

नेपाल गजेट

भाग २

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड १२] काठमाडौं, चैत्र ३० यस्ते २०१६ साल [अतिरिक्ताङ्क ४४ (ख)]

श्री ५ को सरकार
कानून तथा न्याय मन्त्रालय।

श्री ५ महाराजाधिराजबाट बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

२०१६ सालको ऐन नं. ५४

स्वस्ति श्री गिरिराज चक्रवृद्धमणि नरनारायणेत्यादि विविध विष्वावली विराजमान भानोभ्रत महेन्द्रमाला श्रोजस्विराजन्य अति तेजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्रश्रीपद अति कीर्तिमय नेपालश्रीपद प्रोज्ज्वल नेपालतारा ३० रासपट्ट अतुलज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल [गोरखा-दक्षिणबाहु महाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र बीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समरविजयिनाम्।

रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन ऐनलाई संशोधन र एकिकरण गर्न बनेको ईन प्रस्तावनाः— सर्वसाधारण जनताको सुविधा कायम राख्न रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन ऐन, २०१४ लाई संशोधन र एकिकरण गर्नु बाझ्छनीय भएकोले,

(१)

१९६
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट नेपालको संविधानको धारा ६३
स्थापना थो छैन बमाइबक्सेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. व्यक्ति नाम, विस्तार र प्रारम्भः— (१) यस ऐनको नाम “रायल नेपाल एयर लाइन्स
कर्पोरेशन एन, २०१६” रहेको छ ।

(२) यो ऐन नेपाल अधिराज्यभर र अन्त जहांसुकै भए रहे पनि यस ऐन घन्तर्वच
स्थापना भएको कर्पोरेशन र त्यसको शाखा तथा त्यसबाट हुने काम र त्यसमा काम वर्त्ते
व्यक्तिगतमैतको सम्बन्धमा लागू हुनेछ ।

(३) यो ऐन तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा—

- (क) “वायुयान” भन्नाले हावाको प्रतिक्रियाद्वारा वायुमण्डलम प्राधारित
हुनसक्ने जुनसुकै यन्त्र सम्झनुपर्छ र यो शब्दले यन्त्रचालित गाँसिएका
वा नगाँसिएका बेलुन, हवाई जहाज, चड्णा, ग्लाइडर र यस्ते उड्दे
अन्य यन्त्रलाई समेत जनाउँछ,
- (ख) “हवाई यातायात सेवा” भन्नाले एक वा बढी उडान गरी, व्यक्ति,
डांक वा श्रू कुनै जीव वस्तु वा बीजलाई हवाई मार्गद्वारा भाडा
लिई श्रोसार पसार गर्ने सेवा सम्झनुपर्छ,
- (ग) कर्पोरेशनका सम्बन्धमा “सहकारी” भन्नाले दफा १३ को उप-दफा (१)
को खण्ड (ज) अन्तर्गत कर्पोरेशनसंग सम्झौता भएको कुनै व्यक्ति वा
कर्पोरेशनको कुनै सहायक अंग सम्झनुपर्छ,
- (घ) “कर्पोरेशन” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत स्थापना र गठन गरिएको रायल
नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन सम्झनुपर्छ,
- (ङ) “सञ्चालक” भन्नाले कर्पोरेशनको सञ्चालक सम्झनुपर्छ,
- (च) “प्रशासक” भन्नाले यो ऐन अन्तर्गत नियुक्त भएको प्रशासक सम्झनुपर्छ,
- (च) “निर्वाचित (सेडुल्ड) हवाई यातायात सेवा” भन्नाले श्राम जनताको
नियमित खुला गरी कुनै दुई वा बढी स्थानहरू बीच प्रकाशित टाइम-
ट्रैक्युल बमोजिम वा नियमित रूपमा चलाइएको हवाई यातायात सेवा
सम्झनुपर्छ,
- (ज) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिमको” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत
बनेका नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिमको सम्झनुपर्छ ।

६८
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

परिच्छेद-२

संस्थापन, पूँजी र व्यवस्था

३. कर्पोरेशनको स्थापनाः— (१) रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन नामको एक कर्पोरेशन स्थापित हुनेछ ।

(२) कर्पोरेशन अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक संगठित र स्वशासित संस्था हुनेछ । सो संस्थाको सबै कामको निमित्त आफ्नो एउटा छुटै छाप हुनेछ । सो संस्थाले यस ऐनको अधीनमा रही चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, भोग गर्न, राख्न र नामसारी गर्न सक्नेछ । सो संस्थाले आफ्नो नामबाट नालिश उज्गूर गर्न र यस उच्चर पनि सोही नामबाट नालिश उज्गूर लाग्न सक्छ ।

(३) कर्पोरेशनको प्रधान कार्यालय काठमाडौं वा श्री ५ को सरकारले तोकेको कुनै भाडमा रहनेछ र कर्पोरेशनले नेपाल अधिराज्यभित्र वा बाहिर आफ्नो शास्त्राहरू स्थापना गर्न सक्नेछ ।

४. सञ्चालक समितिको गठन र सञ्चालकहरूको फीसः— (१) कर्पोरेशन सञ्चालनको निमित्त श्री ५ को सरकारले देहायका व्यक्तिहरूको एक सञ्चालक समिति (यसपछि समिति भनिएको) गठन गर्नेछ । सो व्यक्तिहरूको अतिरिक्त श्री ५ को सरकारले चाहौमा अरु ३ जना गैरसरकारी व्यक्तिहरूलाई पनि समितिको सदस्य बनाउन सक्नेछ र निजहरूको कार्य अवधि श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोके बमोजिम हुनेछः—

माननीय निर्माण, सञ्चार तथा यातायात मन्त्री—

व्यवस्था

सचिव, यातायात मन्त्रालय—

व्यवस्था

सचिव, अर्थ मन्त्रालय—

व्यवस्था

सचिव, आर्थिक योजना मन्त्रालय—

व्यवस्था

सचिव, परराष्ट्र मन्त्रालय—

व्यवस्था

ची.इ., यातायात विभाग—

व्यवस्था

गमनर, नेपाल राष्ट्रबैंक—

व्यवस्था

प्रशासक, रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन—

व्यवस्था

(२) प्रत्येक सञ्चालकले समितिको सभामा उपस्थित भएका प्रत्येक दिनको निमित्त श्री ५ को सरकारले तोकिदिए बमोजिमको फीस पाउनेछन् ।

५. कर्पोरेशनको मूलधनः— कर्पोरेशनको मूलधन ने.रु. १ करोड हुनेछ र श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई कर्पोरेशनले आफ्नो मूलधन आवश्यकतानुसार बढाउन सक्नेछ ।

६. प्रशासकको नियुक्तिः— प्रशासकको नियुक्ति श्री ५ को सरकारबाट हुनेछ । निजको तत्त्व भता र सेवाको अरु शर्तहरू श्री ५ को सरकारले तोकिदिए बमोजिम हुनेछ ।

७. व्यवस्था:- (१) श्री ५ को सरकारले कर्पोरेशनको राय लिई राष्ट्रहितलाई स्थालमा राजी आवश्यक देखिएमा समय समयमा आफूले आवश्यक ठहराएको निर्देशन कर्पोरेशनलाई दिन सक्नेछ । स्यस्तो प्रत्येक निर्देशनको पालन गर्नु कर्पोरेशनको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) कर्पोरेशनको सबै काम कारबाइहरूको रेखदेख, निर्देशन र व्यवस्था समितिले गर्नेछ । श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति लिई गर्नुपर्ने गरी यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियम वा विनियमहरूमा स्पष्ट लेखिए बाहेक अरु कुराकासम्बन्धमा कर्पोरेशनलाई भएका सबै अधिकारहरूको प्रयोग र कर्तव्यहरूको पालन समितिले गर्नेछ ।

तर, समितिले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गतका नियम वा विनियमहरूमा लेखिएका आपनो कर्तव्य र अधिकारहरू मध्ये आफूले आवश्यक एवं उचित देखेका कर्तव्य र अधिकारहरू केही शर्त तोकी वा नतोकी प्रशासक वा उप-समिति वा कर्पोरेशनका अरु पदाधिकारीले आफैले वा तिनबाट आफू मुनिका पदाधिकारीलाई सुन्मो पालन तथा प्रयोग गर्ने गराउने गरी सुन्मन सक्नेछ ।

८. प्रशासक र सञ्चालकको अयोग्यता:- देहायका कुनै व्यक्ति प्रशासक वा सञ्चालक हुन्ने

सबैदैन:-

- (क) प्रशासक बाहेक कर्पोरेशनको वैतनिक कर्मचारी, वा
- (ख) अरु तिर्न नसकी टाट उल्टेको व्यक्ति, वा
- (ग) बहुलाएको वा मानसिक सन्तुलन रहित व्यक्ति, वा
- (घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी कसूरमा कैदको सजाय पाएको व्यक्ति ।

९. प्रशासक र सञ्चालकलाई पदबाट हटाउन सकिने अवस्था:- श्री ५ को सरकारले देहायको अवस्थामा प्रशासक वा कुनै सञ्चालकलाई पदबाट हटाउन सक्नेछ:-

- (क) दफा ८ मा उल्लिखित कुनै अयोग्यताको अवस्था पर्न आएमा, वा
- (ख) समितिको अनुमति नलिई समितिको सभामा लगातार तीन पटकभन्दा बढी अनुपस्थित भएमा र यस्तो अनुपस्थितको कारण श्री ५ को सरकारको विचारमा मनासिब नलागेमा, वा
- (ग) दफा २१ उल्लंघन गरेमा वा दफा २५ अन्तर्गत सजाय हुने कसूरमा सजाय पाएमा, वा
- (घ) कुनै कारणवश श्री ५ को सरकारले हटाउने निर्णय गरेमा ।

१०. प्रशासक वा सञ्चालकको पद त्याग र बीच बीचमा खालि हुने पदहरूको पूर्ति:- (१)

प्रशासक वा कुनै सञ्चालकले श्री ५ को सरकारलाई लिखित सूचना दिई आफ्नो पदबाट राजीनामा दिन सक्नेछ र राजीनामा स्वीकृति भएपछि निजले पद त्याग गरेको मानिनेछ ।

(२) प्रशासक वा कुनै सञ्चालकको पद अवधि समाप्त हुन अगावै कुनै कारणले बीचमा खालि हुन आएमा मनोनयन वा अर्को नियुक्तिद्वारा सो स्थानको पूर्ति गरिने छ

तर यसरी नियुक्ति भएको व्यक्ति आफ्नो साबिकवालाको बाँकी यथादिसम्बन्धमा ओ
[पदमा बहाल रहनेछ ।

(३) समितिमा कुनै सञ्चालकको [स्थान रिक्त] भई वा समितिको गठनमा कुनै
चुटी भई काम कारबाह भएको रहेछ भने तापनि सोही कारणले मात्र त्यस्तो कारबाह
बदर हुन सक्दैन ।

११. समितिको सभा:- (१) अध्यक्षको तजबीजले चाहेका बख्त समितिको सभा
[बोलाइनेछ तर यस्तो सभा कमसेकम वर्षको छ पटक र कमसेकम तीन महीनाको एकप्रदल
बोलाइनुपर्छ ।

(२) कमसेकम ६ जना सञ्चालकहरू उपस्थित भएमा मात्र सभाको पाठमूल
[संस्था पुरेको मानिनेछ ।

(३) कमसेकम तीन जना सञ्चालकले लिखित अनुरोध परेमा अध्यक्षले चुनौती
[बख्त पनि सभा बोलाउनुपर्नेछ ।]

(४) अध्यक्षको सभापतित्वमा कर्पोरेशनको सभा हुनेछ ।

(५) समितिको सभामा पेश भएका कुराहरूमा उपस्थित भै मत दिने सञ्चालक-
हरूको बहुमतले निर्णय गरिनेछ । अध्यक्षले प्रथमतः मत दिन पाउनेछ र मत बराबर
भएमा निर्णयात्मक मत पनि दिन सक्नेछ ।

(६) विरामी परी वा अरु कुनै कारणले कुनै सभामा अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा
सो सभाको निमित्त सभापतिको आशन ग्रहण गर्न उपस्थित सञ्चालकहरूको बहुमतबै
अर्को अध्यक्ष छान्नेछ ।

१२. अस्थायी नियुक्ति:- विरामी परी विदामा बसी वा अरु कारण परी केही समय प्रशासक
वा सञ्चालकले कर्पोरेशनको काम गर्न नसक्ने भएमा निज उपस्थित हुन नसकेसम्म
निजले गर्नुपर्ने काम गर्नुको लागि श्री ५ को सरकारले सो स्थानमा अस्थायी नियुक्ति
गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-३

कर्पोरेशनको काम, कर्तव्य र अधिकार

१३. कर्पोरेशनको काम, कर्तव्य र अधिकार:- (१) यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेका दिव-
महरूको अधीनमा रही नेपाल अधिराज्यभर वा बाहिर सर्वत्र सुरक्षित, कुशल, सुव्यवस्थित,
किफायत र उचित रूपबाट सम्बन्धित हवाई यातायात सेवाको व्यवस्था गर्नु कर्पोरेशनको
कर्तव्य हुनेछ । हवाई यातायात सेवालाई अधिकसेअधिक फाइदा हुने गरी विकास गर्ने
सैजाने र सकभर सुपथ भाडामा सो सेवा सुलभ हुने गर्न कर्पोरेशनले आफ्नो अधिकारले
प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

३०३

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) उप-दफा (१) ले दिएको अधिकारको सर्वसामान्यतामा कुनै प्रतिकूल प्रभाव नपारी कर्पोरेशनले विशेष गरेर देहायमा लेखिएका अधिकारहरू प्रयोग गर्न सम्भवः-

- (क) व्यापारिक वा अन्य उद्देश्यले कुनै हवाई यातायात सेवा चलाउने बा वायुयानको उडान नेर हवाई सेवा सम्बन्धी सबै प्रकारको काम गर्ने,
- (ख) कर्पोरेशनमा नियुक्ति हुन इच्छुक वा अरु कुनै व्यक्तिहरूलाई वायुयानको उडान र तत्सम्बन्धी सबै प्रकारका काम कुरामा शिक्षण तथा प्रशिक्षणको व्यवस्था गर्ने,
- (ग) आवश्यक परेमा कर्पोरेशनको यस ऐन अन्तर्गत आफूले गर्न पाउने हवाई सेवा सम्बन्धी कुनै काम गर्न श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई नेपाल अधिराज्य बाहिरको हवाई संस्थाको सहयोग तथा मेचा प्राप्त गर्ने,
- (घ) चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्ने, भोग गर्ने, राख्ने, नामसारी गर्ने र अरु कुनै हवाई यातायात सम्बन्धी काम गर्ने,
- (ङ) आफ्नो वा अरु कुनै व्यक्तिको वायुयान, सवारी वा अन्य कल पूर्जाहरू बनाउने, मरमत गर्ने र उत्पादन गर्ने,
- (च) यस ऐन अन्तर्गत आफ्नो अधिकारको प्रयोग र कर्तव्यको पालनमा महत गर्ने किसिमको सबै ठेका पट्टाहरू लिने दिने कार्यान्वित गर्ने,
- (छ) अन्य कुनै व्यक्तिहरू सञ्चालित हवाई यातायात सेवा सम्बन्धी कुराहरूमा एजेण्ट र ठेकदारको काम गर्ने,
- (ज) हवाई यातायातमा लागिरहेका कुनै व्यक्तिले कर्पोरेशनको तरफबाट वा कर्पोरेशनसंग मिली हवाई यातायात सेवा चलाउन सक्ने गर्न निजसंग कबूलियत गर्ने,
- (झ) श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई, आफूले सञ्चालन गरेको हवाई यातायात सेवाद्वारा ओसार पसार गरेका यात्री सवारी भाडा र अरु निर्धारित दस्तूर असूल गर्ने,
- (ञ) श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई, आफूले सञ्चालन गरेका हवाई यातायात सेवाद्वारा ओसार पसार गरेका मालसामानहरूको भाडा निर्धारित गर्ने,
- (ट) सहायक (फिडर) सेवाको विकास र हवाई यातायात सेवामा प्रयोग हुने विभिन्न वायुयानहरूको किसिमको सुधार त्याउनको साथै नेपाल सधिराज्यभित्र वा बाहिर कर्पोरेशनहरू सञ्चालित हवाई यातायात सेवाको विकास गर्न आवश्यक कहम उल्लेख,

- (ठ) कर्पोरेशनको हित हुने काम गर्न वा कर्पोरेशनद्वारा सञ्चालित यातायात सेवामा कर्पोरेशनले व्यवस्था गरेको भोजन, विश्रामगृह, मालगोदाम र जल वा स्थल मार्गद्वारा चलाउने हवाई यातायात सेवा वा धूम घट्टी प्रकारको सेवा सुविधामा सुधार गर्न आवश्यक कदम उठाउने,
- (उ) यस ऐनद्वारा प्रदत्त कर्तव्यको पालन र अधिकारको प्रयोग गर्न आवश्यक एवं सुविधाजनक भएका सबै कामहरू गर्ने।
- (३) यस दफामा लेखिएका कुनै कुराले:-
- (क) कर्पोरेशनलाई तत्काल लागू रहेको कुनै नेपाल कानूनको डल्लाबन गर्न अधिकृत गरेको, वा,
- (ख) कर्पोरेशन वा त्यसको कर्मचारीहरूले अत्यथा पालन गर्नु नपर्ने कुनै कर्तव्य वा बोक्न नपर्ने कुनै दायित्वको सम्बन्धमा निजहरू उपर कुनै कारबाइ उठाउन कुनै व्यक्तिलाई अधिकार दिएको मानिने छैन।

१४. कर्पोरेशनले गर्न सक्ने काम कारबाइः- (१) कर्पोरेशनले आफ्नो कामको उचित सम्पादनको निमित्त मनासिब एवं आवश्यक भएका सबै कामहरू गर्न सक्नेछ।

(२) उप-दफा (१) ले दिएको अधिकारको सर्वसामान्यतामा कुनै प्रतिकूल प्रभाव नपारी कर्पोरेशनले देहायका काम कारबाइहरू गर्न सक्नेछ:-

- (क) कर्पोरेशनको सम्पत्ति धितो बन्धक राखी अरुसंग सापटी लिने,
- (ख) कर्पोरेशनको कुनै सम्पत्ति भाडामा दिने, विक्री गर्ने वा अरु प्रकारको वरवन्दोबस्त गर्ने,
- (ग) कर्पोरेशनमा डिपोजिट गर्न ल्याएको सरकारी रकमको सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारको आदेश बमोजिम श्री ५ को सरकारको तर्फबाट कारोबार गर्ने,
- (घ) विदेशहरूमा कर्पोरेशनहरूलाई मान्यता प्रदान गराउने र कर्पोरेशन-प्रति जनताको विश्वास बढाउने,
- (ङ) यस ऐनमा उल्लिखित विभिन्न प्रकारका कार्यको सम्पादनको सिद्ध-सिलामा परिआउने अरु सबै काम कुरा गर्ने।

१५. निर्धारित (सेडुल्ड) हवाई यातायात सेवा सञ्चालन गर्ने एकाधिकारः- (१) श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिएको मितिदेखि कर्पोरेशन वा त्यसको सहकारी बाहेक अरु कसैले नेपाल अधिराज्यभित्र आउने वा नेपाल अधिराज्य बाहिर जाने वा नेपाल अधिराज्यको एकहानबाट अर्कोस्थानमा जाने गरी कुनै निर्धारित (सेडुल्ड) हवाई यातायात सेवाको सञ्चालन गर्न पाउने छैन। तर यस दफामा लेखिएका कुनै कुराले कुनै व्यक्तिको देहायको अधिकारलाई सीमित गर्न सक्ने छैन।

- (क) श्री ५ को सरकारले आवश्यक सम्झेको नेपाल अधिराज्यमित्र वा बाहिरका विभिन्न ठाउँहरूमा आवश्यकता अनुसार हवाई यातायातको सेवा सञ्चालन गर्ने कर्पोरेशन समर्थ भइनसकेसम्म त्यस्तो आवश्यकताको पूर्तिका लागि श्री ५ को सरकारले अवधि तोकी इजाजत दिएमा त्यसरी इजाजत पाउने व्यक्ति वा कुनै विदेशी मुलुकको सरकार र श्री ५ को सरकारका बीच भएका सम्झौता बमोजिम हवाई यातायातको सेवा सञ्चालन गर्न वा यो ऐन प्रारम्भ नहुँदै श्री ५ को सरकारसंग सम्झौता गरी त्यस्तो हवाई यातायातको सेवा सञ्चालन गरिराखेकोमा सो सम्झौताको अवधिसम्म सञ्चालन गर्ने, वा
- (ख) वायुयान चालकहरूको काम तथा कर्तव्य सम्बन्धी शिक्षा दिने वा वायुयान नियन्त्रकले वायुयान जांचने मूल उद्देश्यले यात्रुहरूलाई राखी वायुयान उडाउने, वा
- (ग) कुनै दैवी प्रकोप लागेको बेलामा सहायता पुन्याउनको लागि यात्री तथा मालसामान ओसार पसार गर्ने, वा
- (घ) बीचमा कहीं नउत्रिकन एकै हवाई अड्डा वा स्थानबाट उडान गरी सोही हवाई अड्डा वा स्थानमा उत्रने गरी मनोरञ्जनको लागि मात्र हलाई उडान गर्ने वा हवाई सर्भे गर्ने, आगो निभाउने र बालीमा रसायनादि छन्ने, सलह नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले वा सो सरहका ग्रह-हवाई कार्यको निमित्त मात्र यात्री तथा सामान ओसार पसार गर्ने ।

(२) यस दफालाई उल्लंघन गरी कसैले निर्धारित हवाई यातायातको सञ्चालन गरेमा निजलाई प्रत्येक पटकको कसूरको लागि ने.रु. १,०००। (एकहजार) सम्म भरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ ।
स्पष्टीकरण:- यस दफाको तात्पर्यको लागि प्रत्येक उडानलाई छुट्टाछुट्टै कसूर मानिनेछ ।

(३) उप-दफा (१) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको (क) मा उल्लिखित सम्झौताको अवधि भुक्तान भएपछि पुनः थप म्याद (अवधि) बढाउन पर्ने भएमा वा यो ऐन लागू भएपछि अरु कुनै किसिमबाट कुनै व्यक्ति वा कम्पनी वा विदेशी मुलुकको सरकारलाई नयाँ हवाई यातायातको सञ्चालन गर्न दिनुपर्ने भएमा कर्पोरेशनको राय लिई श्री ५ को सरकारले इजाजत दिने कुराको निर्णय गर्नेछ ।

(४) कर्पोरेशनले श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति दिएकोभन्दा बढी क्षेत्रमा साफले सेवाको काम बढाउन वा गर्न श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्छ ।

परिच्छेद-४

कोष, हिसाब र लेखापरीक्षण

१६. कर्पोरेशनको कोषः— (१) कर्पोरेशनको एक छुटै आफ्नो कोष रहनेछ । कर्पोरेशनको सबै आमदानी सोही कोषमा जम्मा गरिनेछ र सबै खर्च सोही कोषबाट घ्यनेरिनेछ ।

(२) कर्पोरेशनले आफ्नो कोषमा जम्मा भएको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकमा राख्ने छ । कर्पोरेशनको कारबाइलाई विदेशमा रकम राख्नुपरेमा नेपाल राष्ट्र बैंकले सिफारिश गरेको बैंकमा श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई राख्नेछ ।

१७. लेखापरीक्षणः— (१) कर्पोरेशनको हिसाबको लेखापरीक्षणमा श्री ५ को सरकारबाट खटाइएको लेखापरीक्षकले गर्नेछ । लेखापरीक्षकलाई श्री ५ को सरकारबाट तोकिदिए बमोजिमको फीस कर्पोरेशनको कोषबाट दिइनेछ ।

(२) कर्पोरेशनको वार्षिक हिसाब तथा लाभ हानिको खाता र तत्सम्बन्धी बिल भरपाईहरूको लेखापरीक्षण गर्ने कर्तव्य लेखापरीक्षकलाई हुनेछ । लेखापरीक्षकलाई कर्पोरेशनमा रहेको सबै हिसाब किताबहरूको लगत दिइनेछ । निजले जुनसुकै मनासिब समयमा जुनसुकै स्थानमा वा जुनसुकै पदाधिकारी वा अरु कर्मचारीसंग रहेको जुनसुकै हिसाब किताब र कागजातहरू हेर्न जाँच्न पाउनेछ ।

(३) लेखापरीक्षकले वार्षिक हिसाब तथा लाभ हानिको खाता बारेको आफ्नो रिपोर्टको प्रतिलिपि एक श्री ५ को सरकारमा पेश गर्नेछ, सो रिपोर्टमा देहायका कुराहरू स्पष्ट रूपले उल्लेख हुनुपर्छः—

(क) कर्पोरेशनको वास्तविक आर्थिक स्थिति देखिने गरी सबै आवश्यक कुराहरू स्पष्ट खुलाई ठीकसंग वार्षिक हिसाब तथा लाभ हानिको खाता तयार गरिएको छ / छैन,

(ख) लेखापरीक्षकले मागेको कुनै स्पष्टीकरण वा सूचना सन्तोषप्रद छ/ छैन, र

(ग) पेश भएको वार्षिक हिसाब तथा लाभ हानिको खाता रीतपूर्वकको छ / छैन ।

(४) कर्पोरेशनको उचित प्रबन्धको लागि मनासिब लागेमा प्रतावहरू लेखापरीक्षकले पेश गर्न सक्नेछ । त्यसरी पेश गरिएका प्रस्तावहरू समितिको कार्यसूचीमा समावेश गरिनेछ ।

(५) श्री ५ को सरकारले कर्पोरेशनको हिसाब राख्ने तरीका ठीक भए नभएको कुरा जांची रिपोर्ट पेश गर्न जुनसुकै समय लेखापरीक्षकलाई निर्देश गर्न सक्नेछ ।

१८. लाभ हानिः— हरेक वार्षिक वर्षको अन्तमा सो वर्षमा हुन आएको सुनाकाबाट रिजर्भ, डिप्लिसिपशन र यस्तै आवश्यक अरु रकम कर्पोरेशनका तजबीजले पर सारिसकेपछि

आधिकारिकता मित्रिण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

बांकी रहन आएको रकम श्री ५ को सरकारमा दाखिल गरिनेछ । कथंकदाचित् नोकसानी हुन आएमा त्यसको पूर्ति श्री ५ को सरकारबाट गरिनेछ ।

१६. हानि नोकसानी बारे कपोरिशनका अधिकारीहरूको जवाफदेहीः— कपोरिशनका सञ्चालक, प्रशासक र कर्मचारीले पाएको अख्यारी बमोजिम कामकाज गर्दा बेहानी चिताएका वा जानी जानी बेहिसाब गरेको रहेन्छ भने पर्न आएको हानि नोकसानी बापत निजहरू व्यक्तिगत रूपले जवाफदेही हुनेछैनन् । तर कसैले यो ऐन अन्तर्गत बनेका नियम प्रतिकूल काम गरेबाट भएको दण्ड सजाय व्यहोर्नमा यस दफाको कुनै कुराले बाधा दिएको मानिनेछैन ।

परिच्छेद-५

विविध

२०. सञ्चालकहरूलाई स्पेष्ड राख्ने श्री ५ को सरकारको अधिकारः— यस ऐन अन्तर्गत लाग्ने आरोपको जांचबुझको सिलसिलामा आवश्यक सम्झेमा श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी कुनै एक वा बढी सञ्चालकहरूलाई स्पेष्डमा राखी निजहरूको स्थानमा अर्को व्यक्तिलाई मुकरर गर्न सक्नेछ । त्यसरी मुकरर भएका यक्तिले यस ऐन बमोजिम सञ्चालकका कर्तव्यहरूको पालन र अधिकारहरूको प्रयोग गर्नेछ ।

२१. प्रतिबन्धः— (१) कपोरिशनसंग हुने कुनै ठेका पट्टामा कपोरिशनको सञ्चालक वा प्रशासक वा कर्मचारीले भाग लिन पाउँदैन र कपोरिशनसंग ठेका पट्टा लिने कसैले यिनीहरूलाई हिस्सेदारमा राख्नु हुँदैन ।

(२) उप-दफा (१) ले मनाही गरेको काम कसैले गरेको ठहरिन आएमा त्यस्तो ठेका पट्टा बदर हुनेछ र त्यस ठेका पट्टाको सम्बन्धमा कुनै किसिमको खर्च वा हर्जानाको दावा त्यसरी ठेका पट्टा लिनेले वा लिनेको तर्फबाट कसैले गर्न पाउने छैन ।

स्पष्टीकरणः— देहायका अवस्थामा कपोरिशनको प्रशासक वा सञ्चालक वा कर्मचारी हिस्सेदार भएको मानिने छः—

(क) कपोरिशनसंग हुने ठेका पट्टामा निजको आफने वा सगोलको परिवारको कुनै सदस्यको तर्फबाट वा आपू मेरेजिंग डाइरेक्टर वा एजेण्ट रहेको कम्पनीको तर्फबाट निजको नाम हिस्सेदारको रूपमा सम्मिलित भएकोमा, वा

(ख) कपोरिशनसंग हुने ठेका पट्टाको हिस्सेदार भएको कुनै फरम वा प्राइभेट लिमिटेड कम्पनीका निज शेयर होल्डर भैराखेकोमा ।

२२. गोप्य राख्ने र विश्वासघात नगर्ने कुराहरूको प्रतिक्रिया गर्नुपर्ने— पद सम्हालनुभन्दा अघि नै कपोरिशनका प्रत्येक सञ्चालक, प्रशासक, लेखापरीक्षक, पदाधिकारी र अन्य

आधिकारीको आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

कर्मचारीले अनुसूचीमत्र लेखिए अनुसार आफ्नो ओहदा सम्बन्धी काममा विश्वासधात
नगर्ने कुराको प्रतिज्ञा गर्नुपर्छ ।

२३. मध्यस्थद्वारा झगडाको निर्णयः— (१) सञ्चालक समिति, प्रशासक वा कर्पोरेशनका
अरु पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरू मध्ये कसैको आपसमा भैराखेको शर्तनामाका
सम्बन्धमा कुनै झगडा भएमा सो झगडाको निर्णय अवस्थानुसार श्री ५ को सरकारले
तोकेको एकजना मध्यस्थले मात्र गर्नेछ ।

(२) निर्णयको लागि उप-इफा (१) अन्तर्गत मध्यस्थ छेउ पठाएको झगडाका
सम्बन्धमा साक्षी प्रमाण बुझ्ने, पक्ष विपक्षलाई उपस्थित गराउने र लिखतहरू पेश गराउने
कुरामा अदालतलाई भए सरहको अधिकार मध्यस्थलाई हुनेछ ।

(३) मध्यस्थको निर्णय अन्तिम हुनेछ र दुबै पक्षहरू उपर मान्य हुनेछ ।

२४. विघटनः— कर्पोरेशन श्री ५ को सरकारको आदेश बिना विघटन हुनेछैन । विघटन
हुनुपरेमा श्री ५ को सरकारले यस विषय दिएको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

२५. दण्ड सजायः— (१) कुनै व्यक्तिले यस ऐन अन्तर्गत नियुक्ति भएको लेखापरीक्षक वा
निजबाट अधिकार पाएको एकाउण्टेन्ट वा अरु कर्मचारीलाई निजको काम काजमा
बाधा पुऱ्याएमा वा निजले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको अधिकार बमो-
जिम मागेको कागजपत्र वा सूचना कुनै मनासिब कारण बिना नदिएमा वा दिन लापर-
बाही गरेमा निजलाई बढीमा ने.रु. १,०००।— (एकहजार) सम्म जरिबाना हुनेछ ।

(२) यस ऐन अन्तर्गत कर्पोरेशनले दिएको सुविधाको निमित्त कर्पोरेशनसग
धरौटी राखिएको वा राख्न लागेको कुनै बिल अफ लेडिंग, गोदामको रसीद वा अरु
कुनै लिखतमा कुनै व्यक्तिले जानी जानी ज्ञुटा व्यहोरा पारेमा वा जानी जानी पार्न
लगाएमा सो व्यक्तिलाई दुई वर्षसम्म कैद वा ने.रु. २,००० (दुईहजार) सम्म जरि-
बाना वा दुबै सजाय हुनेछ ।

(३) कुनै व्यक्तिले कर्पोरेशनको लिखित स्वीकृति भलिई कुनै विवरणपत्र वा
विज्ञापनमा कर्पोरेशनको नाम प्रयोग गरेमा निजलाई एक वर्षसम्म कैद वा ने.रु. १,०००।
(एकहजार) सम्म जरिबाना वा दुबै सजाय हुनेछ ।

(४) तत्काल कर्पोरेशनको प्रशासक, सञ्चालक वा कर्मचारी रहेको कुनै व्यक्तिले
दफा २१ उल्लंघन गरी कुनै ठेका पट्टामा भाग निएमा वा हिस्सेदार भएमा निजलाई
एक वर्षसम्म कैद वा ने.रु. १,०००। (एकहजार) सम्म जरिबाना वा दुबै सजाय हुनेछ ।

(५) कर्पोरेशनबाट सोही कामको निमित्त अधिकृत अफिसरको हस्ताक्षर भएको
लिखित उजूरी पेश भएमा बाहेक यस ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कुनै कसूरका सम्बन्धमा कुनै
अदालतले मुद्दा हेर्न सक्ने छैन ।

तर, यस उप-इफाको कुनै कुराले पनि श्री ५ को सरकारबाट कारबाइ गर्न वा
कारबाइ गराइमाने अधिकारमा बाधा पुऱ्याउने छैन ।

आधिकारिकता सुनुग्रहिभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

(६) यो ऐन अन्तर्गतको मुद्दा मामिलाको शूल कारबाइ र किनारा गर्ने अधिकार खेत्र जिल्ला अदालतलाई हुनेछ ।

२६. वार्षिक रिपोर्टः— कपोरेशनको वार्षिक रिपोर्ट प्रशासकले तयार गरी यो ऐन अन्तर्गत तोकिएको अवधिभित्र समितिको सभामा पेश गर्नुपर्छ । त्यस्तो रिपोर्टलाई समितिले विचार गरी त्यसमा केही संशोधन गर्नु आवश्यक देखे सोसमेत गरी पास गर्नेछ र सो वार्षिक रिपोर्ट श्री ५ को सरकारमा २ महीनाभित्र पेश गर्नुपर्छ ।

२७. नियमहरू बनाउने अधिकारः— (१) यस ऐनको उद्देश्य पूर्ति गर्नको निमित्त कपोरेशनले नियमहरू बनाउन सक्नेछ र तो नियमहरूमा श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति भई नेपाल गजेटमा प्रकाशित भएपछि मात्र लागू हुनेछन् ।

(२) उद्देश्य (१) ले दिएको अधिकारको सर्वसामान्यतामा कुनै प्रतिकूल प्रभाव नपारी विशेष गरेर तो नियमहरूमा देहायका कुराहरूको व्यवस्था हुन सक्छः—

(क) कपोरेशनले गर्ने कामको तरीका र सञ्चालक समितिको सभाको कार्यविधि,

(ख) चहिका बखत कपोरेशनले समिति गठन गरेर त्यस्तो समितिको कार्यविधि तोक्ने,

(ग) कपोरेशनका अफिसर तथा अरु कर्मचारीहरूको नियुक्ति, बहाली, बखासी, सरुवा, बहुवा, तलब भत्ता, पेन्सन, विदा, शाचरण, अनुशासन र सेवाका अरु शर्तहरू व्यवस्थित गर्ने,

(घ) कपोरेशनका अफिसर तथा अरु कर्मचारीहरूको निमित्त सञ्चायकोष बा अरु बेनेफिट कोषहरूको स्थापना र सञ्चालन गर्ने,

(ङ) कपोरेशनका तर्फबाट गरिने ठेकका पट्टा कबूलियत सम्बन्धी शर्त,

(च) कपोरेशनको छाप चलाउने कार्यविधि,

(छ) कपोरेशनको हिसाब र लाभ हानिको खाताको ढाँचा, राख्ने तरीका, र

(ज) साधारणतः कपोरेशनको कामकाज सुचारू रूपले चलाउने गर्ने आवश्यक भएको अरु सबै कुराहरूको व्यवस्था ।

२८. बाझ्नाइमा गर्ने— यो ऐन बा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमहरूमा लेखिएका कुराहरूमा सोही बमोजिम र अरुमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुनेछ ।

२९. खारेजी र बचाउः— (१) रायल नेपाल एयर लाइन्स कपोरेशन ऐन, २०१४ खारेज गरिएको छ ।

(२) यो ऐन प्रारम्भ हुनुभन्दा पहिले रायल नेपाल एयर लाइन्स कपोरेशन ऐन, २०१४ अन्तर्गत भए गरेका सबै काम कारबाइहरू यही ऐन अन्तर्गत भए गरेको सरह मानिने छ ।

अनुसूची

(दफा २२ संग सम्बन्धित)

इमान्दारी र गोपनीयताको प्रतिज्ञा

म प्रतिज्ञा यद्यु कि कपोरेशन-
को सञ्चालक वा प्रशासक वा कर्मचारी वा लेखापरीक्षकको हैसियतबाट कपोरेशनमा आफ्नो
षद सम्बन्धी समुच्चा काम कुरामा आफ्नो योग्यता औ क्षमताले भेटेसम्म परिआष्टको कर्तव्यको
पालन इमान्दारीपूर्वक र सत्यनिष्ठाले गर्नेछु ।

म पुनः प्रतिज्ञा यद्यु कि कुनै अनधिकृत व्यवितलाई कपोरेशन सम्बन्धी कुनै सूचना प्रकाश
गर्न वा गर्न लगाउन वा कपोरेशनको अधीनमा रहेको र कपोरेशन सम्बन्धी कुनै किताब वा
कागजपत्र निरीक्षण वा ग्रहण गर्न दिनेछैन ।

इति संबत्

खाल

मते रोज शुभम्

लालमोहर सदर मिति:- २०१६।१२।३०।६.

अम्बाले,
विनोदग्रसाद धिताल,
श्री ५ को सरकारको सह-सचिव,
कानून तथा न्याय मन्त्रालय ।